

Handläggare
Jerzy Slazak
Telefon: 0850828974

Till
Miljö- och hälsoskyddsnamnden
MHN 2019-10-22 p. 14

Vattenprovtagning vid Stockholms strandbad - resultat från sommaren 2019

Miljöförvaltningens redovisning

Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna förvaltningens redovisning
2. Överlämna förvaltningens redovisning till berörda stadsdelsnämnder och verksamhetsutövare

Anna Hadenius
Förvaltningschef

Monika Gerdhem
Avdelningschef

Sammanfattning

Årets sommar har kännetecknats av en period med vackert väder och höga temperaturer under andra delen av sommaren. Många människor har besökt Stockholms 31 officiella strandbad och belastningen på baden har varit mycket hög.

Av de totalt 290 prover som har tagits under sommaren har 27 % av proverna visat på avvikande resultat av något slag (13 prover har visat resultatet otjänligt och 64 prover resultatet tjänligt med anmärkning). Under 2018 var resultatet att 21 % av proverna visade någon form av avvikande resultat (15 otjänliga och 44 tjänliga med anmärkning av totalt 285 prover).

Generellt sett är badvattnet ur hygienisk synpunkt av god kvalitet vid Stockholms officiella strandbad. Årets otjänliga prover har varit koncentrerade till några badplatser. Efter omprov har provsvaren i de flesta fall visat ett godkänt resultat.

I början av säsongen visade flera badplatser förhöjda bakteriehalter. Mest drabbade har baden som ligger i innerstan varit. Långholmens strandbad, Långholmens klippbad och Smedsuddsbadet har haft flera prover med resultatet tjanlig med anmärkning. Orsaken till detta har varit läckande avloppsrör, som uppmärksammats av boende i ett av husen i Gröndal. Detta har lett till att baden som har legat nedströms Gröndal har blivit kontaminerade av avloppsvatten som kom från detta hus. Efter åtgärder har provtagningsresultaten blivit bättre.

På en del av strandbaden finns vattentoaletter och permanenta kiosker eller restauranger som har tillgång till rinnande vatten och toaletter installerade i byggnader. I en del händelser med avloppshaverier har just dessa anläggningar påverkat badvattnet negativt. Förvaltningen har startat en inventering av dessa anläggningar för att kartlägga ansvarsförhållanden som berör drift och skötsel av dem.

Störst andel otjänliga prover har Maltesholmsbadet haft med fyra stycken otjänliga prover. Förvaltningen har kontinuerlig kontakt med Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning och inför kommande badsäsong ska stadsdelen genomföra en grundlig inventering av alla potentiella föroreningskällor.

För övriga bad med otjänliga prover kan det finnas flera förklaringar till vad som har orsakat detta. Förutom att belastningen varit hög med många badande så uppehåller sig mycket sjöfågel, framförallt kanadagås och gräsand, på en del av stränderna och förorenar dem med sin avföring. Vid alla tillfällen där provresultatet varit otjänligt har förvaltningen gått ut med information om avrådan från bad och baden har också skyltats med avrådan från bad.

Förvaltningen har inom budgetuppdraget ”Handlingsplan för fler nya offentliga strandbad”, där förvaltningen ska bistå Exploateringskontoret, fortsatt att utreda de badplatser som provtagits under badsäsongen 2018. Två av dessa platser, Herrängens brygga och Marievik, bedömer förvaltningen som lämpliga objekt för att etablera officiella strandbad. Årstadal har däremot kontinuerligt visat avvikande badvattenprover och i dagsläget är det inte en plats som miljöförvaltningen kan rekommendera som lämplig för ett strandbad.

En ny plats som ska utredas som kommande strandbad är Kyrkhamn som ligger i Hässelby (Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning). Utredningen har tillkommit på initiativ av

Stockholm Exergi. Anledningen till detta är en omlokalisering av Lövstabadet p.g.a. att ett nytt kraftvärmeverk planeras vid Lövstatippen och badet kan bli berört av byggplanerna.

Under senhösten 2018 har förvaltningen skickat ett frågeformulär angående budgetuppdraget om nya strandbad och bastuflottar till berörda stadsdelsförvaltningar. Frågeformulär och sammanställning av svaren bifogas detta tjänsteutlåtande. Detta har också överlämnats till exploateringskontoret.

När stadsdelarna vill planera för och etablera nya strandbad kan miljöförvaltningen bistå i processen genom att bedöma lämpligheten av den utvalda platsen och med badvattenprovtagning värdera badvattnets status för strandbad.

I Nacka kommun (Söderbysjön) och Huddinge (Ågesta naturistbad) vid sjön Magelungen finns anlagda strandbadplatser på mark som ägs av Stockholm stad. Baden förvaltas av Idrottsförvaltningen. Miljöförvaltningen har tagit badvattenprover vid dessa strandbad och redovisat resultaten för respektive kommun som är tillsynsmyndighet för dessa objekt.

Bakgrund

I Stockholms kommun finns 31 officiella strandbadplatser längs Mälarens stränder, Saltsjön och i mindre insjöar. Ansvaret för skötsel och underhåll av dessa ligger på den stadsdelsnämnd där badet är beläget förutom när det gäller Ekhagen, Hässelby strandbad och Sköndalsbadet. Ekhagen drivs av Djurgårdsförvaltningen, Hässelby strandbad av Stockholm Exergi och ansvaret för drift av Sköndalsbadet ligger på Idrottsförvaltningen.

Ett officiellt strandbad måste uppfylla vissa grundläggande krav som anges i EU-direktivet om förvaltning av badvattenkvaliteten (2006/7/EG), nedan badvattendirektivet, och i Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter och allmänna råd om badvatten (HVMFS 2012:14). Badvattnet ska vara tjänligt ur hygienisk synpunkt, vilket bedöms utifrån vattenprover som tas under sommaren. Det ska finnas informationsskyltar med ***Avrådan från bad*** om badvattnet inte uppfyller kraven.

18 av de 31 officiella strandbaderna besöks av över 200 badgäster per dag och klassificeras därför som EU-strandbad, vilket bland annat innebär att de värderas efter badvattendirektivets bedömningsgrunder. EU:s bedömning av kvaliteten på badvattnet

baseras på de senaste fyra årens provtagningsserie. Resterande 13 bad benämns som övriga strandbad.

Bedömningen av vattnets tjänlighet för bad ur hygienisk synpunkt baseras på bakteriella vattenprover. Proverna analyseras med avseende på förekomsten av tarmbakterierna *E. coli* och *intestinala enterokocker* som indikerar fekal förorening av vattnet. Analysen görs i enlighet med badvattendirektivet och Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter och allmänna råd om badvatten (HVMFS 2012:14). Resultaten av provtagningen redovisas kontinuerligt på Havs- och vattenmyndighetens hemsida www.havochvatten.se. På Stockholms stads hemsida finns en direktlänk till denna sida där allmänheten kan hämta information om badvattenkvalitet, algblomning eller händelser som berör strandbadplatser.

Kravet enligt badvattendirektivet är att alla officiella strandbad som klassificeras som EU-strandbad ska ha enhetlig skyltning med symboler som visar klassningen av badvattenkvaliteten på respektive strandbad. Alla strandbad i Stockholm som är EU-strandbad uppfyller kravet på skyltning. Utöver skyltar med kvalitetsbedömning, har miljöförvaltningen tagit fram en enhetlig skylt för alla officiella strandbad. Skylten innehåller information om att badet drivs av kommunen eller annan intressent, telefonnummer till driftcentralen för staden, adressen till Stockholms stads hemsida och adressen till Havs- och vattenmyndighetens informationssida Badplatsen.

EU-klassificering av badvatten

I enlighet med badvattendirektivet och föreskriften (HVMFS 2012:14) ska alla strandbad klassificeras efter direktivets bedömningsgrunder. Bedömning och beräkning av kvaliteten på badvattnet baseras på fyra års provtagningsserie. Information om klassificering av badvatten ska kommuniceras till allmänheten genom att klassificeringssymbolen i väl synlig storlek, t.ex. genom en skylt eller på annat sätt, sätts upp i badvattnets omedelbara närhet. Klassificering av badvattnet sker med fyra betyg: ***Utmärkt badvattenkvalitet, Bra badvattenkvalitet, Tillfredställande badvattenkvalitet eller Dålig badvattenkvalitet.***

Folkhälsomyndighetens rekommendation är att vid otjänligt provresultat ska allmänheten informeras och badet ska skyltas med skylten ***Avrådan från bad.*** Ett omprov ska tas omedelbart efter analysvaren inkommit för att kunna bedöma om det handlar om en

”kortvarig förorening” av badvattnet. En kortvarig förorening är en mikrobiologisk påverkan som bedöms upphöra inom tre dygn. Vid många avvikande provresultat rekommenderas *Avrådan från bad* under hela den tid som utredningen pågår. En permanent *Avrådan från bad* görs om vidtagna åtgärder inte ger något resultat.

Mätresultaten från strandbadprovtagningen rapporteras till Folkhälsomyndigheten som i sin tur levererar dessa uppgifter till EEA (*Europeiska miljöbyrån*) och EU. Varje år kommer en rapport från EEA och EU-kommissionen som beskriver badvattenkvaliteten vid Europas alla EU-bad. EU-kommissionen gör sedan en egen sammanställning och klassificering av ländernas uppgifter inför kommande badsäsong. Den senaste rapporten utkom i maj 2019.

Ingen av Stockholms strandbad hade klassificeringen *Dålig badvattenkvalitet*.

Resultat av badvattenprovtagningen

Badsäsongen för Stockholmsregionen sträcker sig från slutet av maj till mitten av augusti. Under denna period tas prover på badvattnet varannan vecka för bedömning av vattnets tjänlighet för bad ur hygienisk synpunkt. Vid avvikande analysresultat tas omprov på badvattnet så fort förvaltningen har fått analyssvaret från laboratoriet.

Av de totalt 290 prover som har tagits under sommaren har 27 % av proverna visat på avvikande resultat av något slag (13 prover har visat resultatet otjänligt och 64 prover resultatet tjänligt med anmärkning). Under 2018 var resultatet att 21 % av proverna visade någon form av avvikande resultat (15 otjänliga och 44 tjänliga med anmärkning av totalt 285 prover).

I bilaga 1 redovisas resultaten från årets badsäsong.

Orsaker till förhöjda bakteriehalter

Generellt sett är badvattnet ur hygienisk synpunkt av god kvalitet vid Stockholms officiella strandbad. Orsaken till avvikande resultat är oftast väderförhållanden med kraftig nederbörd eller haverier i avloppssystemen till följd av den kraftiga nederbörden. Förvaltningen har också uppmärksammat ett problem med felkopplingar av avloppsledningar i nybyggda hus.

Årets sommarperiod har kännetecknats av en period med vackert väder och höga temperaturer under den senare delen av sommaren.

Detta har resulterat i att många människor har besökt strandbaden och belastningen på dessa platser har varit mycket hög. Strandbaden är mycket populära besöksplatser för familjer med barn i olika åldrar. En del småbarn går i vattnet med eller utan blöja och detta kan i vissa fall också påverka badvattnets kvalitet.

Årets otjänliga prover har varit koncentrerade till några badplatser: Maltesholmsbadet östra provtagningspunkten med fyra otjänliga prover, Ängbybadet och Hässelby strandbad med två otjänliga prover var. Även Mälarhöjdsbadet, Sättrabadet, Smedsuddsbadet och Långolmens strandbad har haft ett otjänligt provresultat. Efter omprov har provsvaren i de flesta fall visat ett godkänt resultat.

Vid alla tillfällen där den mikrobiologiska analysen visade resultatet otjänligt och strandbadet är ett EU-bad har förvaltningen gått ut med informationen om *Avrådan från bad*. Detta har gjorts i samarbete med personal från berörda stadsdelsförvaltningar. Efter att ett nytt prov har tagits och visat godkänt resultat har skyltarna tagits bort. Rutinen att skylta vid otjänliga provresultat är densamma för samtliga bad, oavsett om de är EU-bad eller inte.

Miljöförvaltningen har tagit fram varningsskyltar, med svensk och engelsk text, som tillhandahållits stadsdelarna. Denna rutin har lett till att allmänheten har visat ett större intresse än tidigare för att besöka Havs- och vattenmyndighetens applikation "Badplatsen" och Stockholms stads sida "Miljöbarometern", för att där hämta information om den aktuella statusen på baden.

I början av säsongen visade flera badplatser förhöjda bakteriehalter. Mest drabbade har baden som ligger i innerstan varit. Långholmens strandbad, Långholmens klippbad och Smedsuddsbadet har haft flera prover med resultat tjänligt med anmärkning. Smedsuddsbadets ena provtagningspunkt har haft resultatet otjänligt. Förvaltningen uppmärksammade att strandbadet Ormberget som ligger i Gröndal visade liknande resultat och redan det första provet som togs för sommaren var otjänligt med mycket höga bakteriehalter. Orsaken till detta var läckande avloppsrör, vilket uppmärksammades av boende i ett av husen i Gröndal. Detta ledde till att baden som låg nedströms Gröndal blev kontaminerade av avloppsvatten som kom från detta hus. Förvaltningen kontaktade Stockholm Vatten och Avfall AB och påtalade detta. Åtgärder vidtogs och därefter har provresultaten visat tjänliga resultat.

I juni fick förvaltningen information om att en avloppspump som betjänar toaletter och restaurangen som finns vid Långsjöbadet hade havererat och att avloppsvatten i stället för att pumpas till

avloppsledningsnätet svämmade över och rann ut på stranden med risk för att kontaminera badvatten. På inrådan från miljöförvaltningen informerade Älvsjö stadsdelsförvaltning allmänheten genom skyltar *Avrådan från bad* och genom sin Facebooksida att det kan finnas risk att badvattnet kan ha förhöjda bakteriehalter p.g.a. denna händelse. Förvaltningen tog badvattenprov som visade förhöjda bakteriehalter och klassificerades som tjänligt med anmärkning. Denna förorening påverkade resultaten under ca två veckors tid med fem prover med resultat tjänligt med anmärkning. I slutet av juli havererade avloppsanläggningen igen. Efter denna händelse visade proverna resultatet tjänligt med anmärkning under ca en veckas tid.

På Långholmens strandbad har Trafikkontoret installerat vattentoaletter för allmänheten. Vid två tillfällen under sommaren har det varit fel på pumpen som ombesörjer denna anläggning. Möjlig orsak till detta är att pumpens kapacitet är underdimensionerad i förhållande till antal besökare och antal toaletter. Felaktig användning av toaletter kan också ha varit orsaken till haverier.

På en del av strandbaden finns vattentoaletter och permanenta kiosker eller restauranger som har tillgång till rinnande vatten och toaletter installerade i byggnader. I en del händelser med avloppshaverier har just de anläggningarna påverkat badvattnet negativt. Förvaltningen har startat en inventering av dessa anläggningar för att kartlägga vem som ansvarar för drift och skötsel av dem.

Orsaken till de otjänliga proverna vid Maltesholmsbadet behandlas separat under rubriken ”Maltesholmsbadet” nedan.

Det kan finnas flera orsaker till de övriga otjänliga proverna. På en del av stränderna uppehåller sig mycket sjöfågel, framförallt kanadagås och gräsand, som förorenar stränderna med sin avföring. Strandbad med stora, öppna gräsytor är t.ex. Maltesholmsbadet, Sättrastrandbad, Ängbybadet och Kanaanbadet och de har även ganska grunt vatten vid strandkanten. Detta gör att fågelavföring i ganska stora mängder vid regn kan spolas ner och hamna i vattnet. Vid dessa strandbad har en del avvikande provresultat noterats.

Under sommarperioden har det vid ett par tillfällen regnat kraftigt över Stockholm. Detta har resulterat i att stora mängder vatten förorenats av omgivningen och sedan runnit ner direkt i recipienten. Vatten från hårdgjorda ytor som leds till dagvattenledningar bräddas

vid höga flöden och leds direkt till utloppspunkter som ligger i närheten av baden och förorenar vattnet.

Förvaltningen har inte behövt stänga några strandbad eller rekommendera permanent **Avrådan från bad** p.g.a. förhöjda bakteriehalter.

Maltesholmsbadet

Maltesholmsbadet är ett strandbad som ligger vid Mälarens västra sida i Hässelby strand. Hässelby–Vällingby stadsdelsförvaltning ansvarar för driften och skötseln av badet. Stora, öppna gräsytor och närheten till Grimsta naturreservat gör detta bad eftertraktat både för att vistas på stranden och som promenadstråk. Stranden är stor till ytan och avgränsas av två bryggor. Strandbadet har två provtagningspunkter för vattenkvalitet: Maltesholms västra ligger vid bryggan och Maltesholms östra ligger vid strandkanten. Det skiljer ca 150 meter mellan dessa punkter. Det finns båtklubbsverksamhet på såväl östra som västra sidan av stranden.

Badet är ett EU-bad och varje år bedömer EEA statusen på dessa bad. EU-kommissionen gör en sammanställning med klassificering av alla bad inom EU och publicerar en rapport inför kommande badsäsong. Inför badsäsongen 2017 fick Maltesholms östra klassificeringen **Dålig badvattenkvalitet**. Inför badsäsongen 2018 fick Maltesholms östra klassificeringen **Tillfredställande badvattenkvalitet** och inför badsäsongen 2019 hade östra punkten klassificeringen **Bra badvattenkvalitet**. Västra provtagningspunkten har alla år haft bedömning **Bra badvattenkvalitet**.

Grundat på 2016 års badvattenresultat så hade förvaltningen inför badsäsongen 2017 börjat utreda tänkbara orsaker till förhöjda bakteriehalter på Maltesholmsbadet. En inspektion gjordes tillsammans med personalen från stadsdelsförvaltningen. Inspektionen visade ingen tydlig orsak till vad som skulle kunna förorena just denna provtagningspunkt. Källan till föroreningen har inte kunnat fastställas. En av orsakerna skulle kunna vara närvaron av sjöfågel på stranden och i närheten av vattnet. Västra delen av stranden gränsar till ett bostadsområde som är anslutet till avloppsledningsnätet och ett läckage från dagvatten eller avloppsnätet skulle kunna förorena badvattnet. Båtklubbarna i närheten av stranden och deras avlopp kan också vara en möjlig föroreningskälla. Båtklubben, som heter Grimsta Båtsällskap och ligger nedströms östra provtagningspunkten, är inte ansluten till avloppsledningsnätet, har en septiktank och BDT-anläggning. Inspektionen som förvaltningen gjorde 2017 har inte visat några problem med avloppsanläggningen. Förvaltningen har varit i kontakt med Stockholm Vatten och Avfall AB för att få hjälp med

ledningskartläggning. I första hand skulle dagvattenssystemet undersökas för att se om det förekommit problem inom området. Inga felaktigheter har hittats i ledningssystemet.

Under årets badsäsong har Maltesholmsbadet åter visat avvikande provresultat, särskilt på den östra provtagningspunkten. Totalt har förvaltningen tagit 21 prover på badet, tio prover har visat resultatet tjänlig, sju prover har visat resultatet tjänligt med anmärkning och fyra prover har visat resultatet otjänlig. De avvikande provresultaten har börjat komma under andra delen av sommaren och varit koncentrade till den östra provtagningspunkten. Förvaltningen har varit i kontakt med Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning och skyltarna med *Avrådan från bad* sattes upp på stranden och på anslagstavlan vid badet. Förvaltningen har uppdaterat Havs- och vattenmyndighetens sida Badplatsen med informationen om avrådan från bad. Kontakt togs med Stockholms Vatten och Avfall AB (SVOA) med fråga om deras anläggningar har kunnat påverka badvattnet negativt, men SVOA har inga anläggningar på badet och inga haverier har noterats.

Under den aktuella perioden har förvaltningen gjort en inspektion på badet. En del avloppsbrunnar finns placerade på stranden men stadsdelen kan inte svara på vad de har för funktion och vem som är ansvarig för dessa. I samband med inspektionen uppmärksammades ett läger med ett antal tält på stranden och att tälten var bebodda av människor. Deras närvaro skulle också ha kunnat påverka badvattenkvaliteten. Kontakt togs med stadsdelsförvaltningen och inom några dagar hade stadsdelen tillsammans med Polismyndigheten avvisat dessa människor från platsen. Provresultaten har därefter blivit bättre men efter en tid har proverna åter visat avvikande värden.

Förvaltningen har kontinuerlig kontakt med Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning och inför kommande badsäsong ska stadsdelen genomföra en grundlig inventering av alla potentiella föroreningskällor. Båtklubben Grimsta Båtsällskap kommer under hösten 2019 att anslutas till det kommunala avloppsnätet.

Handlingsplan för nya strandbad

Direktpress gjorde under våren 2017 en undersökning bland sina läsare om var man som stockholmare skulle vilja se nya badplatser i Stockholm. Genom stadens budget för 2018 gavs exploateringsnämnden i uppdrag att tillsammans med miljö- och hälsoskyddsnämnden och i samråd med idrottsnämnden och berörda stadsdelsnämnder upprätta en handlingsplan för fler nya offentliga strandbad i staden. Även i 2019 års stadsbudget har detta uppdrag vidhållits och exploateringsnämnden fått i uppdrag att tillsammans med idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och berörda

stadsdelsnämnder upprätta en handlingsplan för fler nya offentliga strandbad i staden, inklusive underlätta för fler bastuflottar på stadens vatten.

Under senhösten 2018 har miljöförvaltningen skickat ett frågeformulär angående budgetuppdraget till berörda stadsdelsförvaltningar. Frågeformulär och sammanställning av svaren bifogas detta tjänsteutlåtande (Bilaga 2). Sammanställning av svaren har överlämnats till exploateringskontoret under våren 2019.

Svaren visar att berörda stadsdelsförvaltningar inte har några planer på att etablera nya strandbad den närmaste tiden. Detta kan istället bli aktuellt i samband med exploatering och byggplaner eller efter avslutat marksaneringsarbete som t.ex. i Vinterviken.

I frågan om bastuflottar har de flesta stadsdelsförvaltningarna uppfattningen att denna fråga bör handläggas och verkställas av idrottsförvaltningen. I en del stadsdelar finns redan intresseföreningar som har önskemål om bastuflotte och en del stadsdelsförvaltningar har planer att med tiden bygga bastuflottar.

Under 2018 har förvaltningen i samråd med berörda stadsdelar valt ut fyra platser som skulle undersökas för kommande strandbad. Dessa platser var Årstavikens södra sida (kallas för Årstadal) som ligger i Årtaskogen, bryggan vid Herrängens gård som ligger på västra sidan av Långsjön, Kolkajen som ligger vid Husarvikens mynning i närheten av Norra Djurgårdsstaden och solbryggan i Marievik vid Liljeholmskajen. Under 2018 provtogs dessa platser.

Av de fyra utvalda platserna har förvaltningen under 2019 fortsatt ta badvattenprover på tre av dem. Den plats som utgick var Kolkajen med anledning av att Norra Djurgårdsstaden fortfarande är under utbyggnad och platsen för ett kommande strandbad/bryggbad ännu inte har bestämts. En ny plats som ska utredas som kommande strandbad har tillkommit. Det är Kyrkhamn som ligger i Hässelby. Utredningen har tillkommit på initiativ av Stockholm Exergi. Anledningen till detta är omlokalisering av Lövstabadet p.g.a. att ett nytt kraftvärmeverk planeras vid Lövstatippen och badet kan bli berört av byggplanerna.

För att kunna bedöma badvattenkvalitet ur hygienisk synpunkt behöver förvaltningen en provtagningsserie om två år. I tabellen nedan redovisas resultatet av badvattenprovtagning 2018 och 2019 för de platser som utreds.

Tabell 1 Resultat av badvattenprover tagna sommaren 2018 och 2019

Badplats	Antal prover		Tjänlig		Tjänlig med anmärkning		Otjänlig	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Kolkajen	5	0	5	-	-	-	-	-
Herrängens brygga	5	7	5	6	0	1	0	0
Marievik	8	6	5	4	3	2	0	0
Årstadal	10	8	1	0	4	6	5	2
Kyrkhamn	-	7	-	4	-	2	-	1

Herrängens brygga

Bryggan vid Herrängens gård har visat bra provtagningsresultat, av sju prover som är tagna under badsäsongen visar bara ett prov avvikande bakteriehalter. Den föreslagna platsen ligger på västra sidan av Långsjön. En befintlig brygga inbjuder till bad. Platsen består av en stor gräsyta där besökare kan vistas med barn. Avsikten att anlägga ett nytt strandbad inom stadsdelen är att avlasta Långsjöbadet som i dagsläget är mycket frekvent besökt. Resultat av badvattenprover som tagits under två år bekräftar att badvattenkvalitet är godkänd och förvaltningen ser inte några hinder för att anlägga ett strandbad på denna plats.

Marievik

Området är under exploatering och utgör en urban miljö där bostäder och verksamheter växer fram. Inom en snar framtid finns planer på att förändra Marievik i ännu större utsträckning. Området med kontorsbyggnader som ligger i riktning mot Liljeholmsbron ska delvis bli bostadsområde. Marievik har visat bättre resultat än i fjol. Av sex tagna prover under badsäsongen har två prover visat avvikande resultat. Förbättringen kan bero på att en av fastigheterna som är byggd på Liljeholmskajen tidigare har haft problem med avloppsanslutningen. Fastighetens avloppsledningar har varit kopplade till dagvattenutloppen och avloppsvatten har runnit rakt ut i Årstaviken och kontaminerat vattnet, men detta är nu åtgärdat. Förvaltningen bedömer att även Marievik är en lämplig plats att anlägga ett nytt officiellt strandbad på.

Årstadal

Årstavikens södra sida (Årstadal) har fortfarande visat höga eller extremt höga bakteriehalter. Av åtta tagna prover har sex prover visat avvikande resultat och två prover har visat resultatet otjänlig. Efter åtgärder på fastigheten vid Liljeholmskajen hade förvaltningen trott att provresultaten skulle bli bättre även här. Den valda platsen ligger nedströms i förhållande till fastighet vid Liljeholmskajen och läckaget skulle ha kunnat påverka platsen negativt. Orsaken till de avvikande resultaten är svårt att bedöma. Det uppehåller sig mycket sjöfågel i närheten av denna plats och deras avföring kan förorena vattnet med fekala bakterier. Alldeles i närheten av stranden finns ett bräddutlopp som kan ha en viss påverkan på förorening av vattnet. SVOA har flera anläggningar och utlopp i Årsta, som inte redovisas offentlig av strategiska skäl, även dessa kan vara orsaken till förhöjda bakteriehalter. Sammantaget bedömer förvaltningen att det i dagsläget inte finns förutsättningar för att anlägga ett allmänt strandbad på föreslagen plats.

Kyrkhamn

Kyrkhamn är en del av friluftsområdet Lövsta-Kyrkhamn-Riddersvik i västra Hässelby och det gränsar i norr till Järfälla kommun. Planer på att etablera ett nytt värmeverk vid nuvarande Lövsta återvinningscentral och kringliggande områden gör att Lövstabadet inte kan ligga kvar på nuvarande plats. Stockholm Exergi har därför tagit kontakt med miljöförvaltningen om att undersöka badvattenkvaliteten i Kyrkhamn. Avsikten är att omlokalisera Lövstabadet längre västerut. Förvaltningen har tagit sex prover på den utvalda platsen, varav fyra har visat resultatet tjänlig och två resultatet tjänlig med anmärkning. Ett prov har också tagits på en alternativ plats, men förvaltningen har bedömt att den alternativa platsen inte är lämplig för vidare undersökning. Provet som har tagits där har haft resultatet otjänlig med mycket höga bakteriehalter.

Strandbad i andra kommuner

Stockholm stad äger mark i andra kommuner som förvaltas av idrottsförvaltningen. På dessa platser, som oftast är rekreativsområden finns sjöar med anlagda badplatser. Under våren har miljöförvaltningen fått i uppdrag av idrottsförvaltningen att ta badvattenprover på dessa, och rapportera resultaten till respektive kommun. Nacka kommun och Huddinge kommun är tillsynsmyndighet för dessa objekt.

Den ena badplatsen, som heter Söderbysjön, ligger i Nacka kommun och ingår i Nackareservatet. Badstranden som ligger i Huddinge kommun är Ågestabadet och är Stockholms stads enda

officiella naturistbad. Resultaten av strandbadprovtagningen har varit bra och ingen av dessa platser har visat otjänliga prover.

Tillsyn och uppdrag

Miljö- och hälsoskydds nämnden är tillsynsmyndighet för alla stadens strandbad. Tillsynen utövas genom att förvaltningen inspekterar badplatsen inför badsäsongen, vid provtagningstillfällena och genom att bedöma resultaten av badvattenproverna. Vid brister eller kontinuerligt dåliga badvattenprover ställer förvaltningen krav på att verksamhetsutövare gör utredningar och vidtar ändamålsenliga och rimliga åtgärder. Eventuella synpunkter från allmänheten vidarebefordras till respektive verksamhetsutövare och följs upp vid kommande besök på strandbaden.

Utöver myndighetsrollen har förvaltningen också ett uppdrag att stå för mediakontakter och kontakter med allmänheten. Förvaltningen har varit i kontakt med lokala tidningar, Dagens Nyheter, TV4, TV4-WebTV, Expressens-WebTV, STV lokala nyhetsredaktionen för Stockholm och P4 Stockholm.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Årets badsäsong har varit mycket händelserik med en del haverier av avloppsanläggningar som finns på eller i anslutning till stränderna. Detta har lett till avvikande badvattenprover på flertal badplatser. Förvaltningen har därför startat en utredning för att kartlägga ansvaret för dessa anläggningar.

Förvaltningen ser positivt på att fler badplatser etableras i Stockholm. Detta bidrar till att öka rekreativsmöjligheterna för stadens invånare och besökare. Två badplatser som förvaltningen utreder sedan förra året bedömer förvaltningen som lämpliga för att etablera officiella strandbad. Dessa är Herrängens brygga och Marievik.

Årstadal har däremot kontinuerligt visat avvikande badvattenprover och är i dagsläget inte en plats som miljöförvaltningen kan rekommendera som lämplig för ett strandbad. Närheten till båtuppläggningsplats för båtklubbar som ligger där kan också vara en riskfaktor för att marken vid stranden kan vara kontaminerad med miljöfarliga båtbottnfärger som tidigare använts. Detta bör undersökas. Alla bräddutlopp och andra avloppsanläggningar bör kartläggas och utredas för eventuell påverkan av badvattnet. Detta är ett mer omfattande uppdrag och Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsförvaltning behöver mer tid och resurser för att eventuellt utreda dessa förhållanden.

Det fortsatta uppdraget i budget 2019, att komma med förslag till nya strandbadplatser inklusive underlätta för fler bastuflottar på stadens vatten, har under 2019 inte resulterat i att några nya förslag har tillkommit sedan inventeringen enligt 2018 års budgetuppdrag. I några stadsdelar finns planer på nybyggnation inom de kommande åren och i samband med det en eventuell etablering av strandbad. De flesta stadsdelsförvaltningarna har dock uppfattningen att det finns tillräckligt med strandbad inom deras respektive område och att det inte finns något behov av att etablera flera badplatser.

När stadsdelarna vill planera för och etablera nya strandbad kan miljöförvaltningen bistå i processen genom att bedöma lämpligheten av den utvalda platsen och med badvattenprovtagning värdera badvattnets status för strandbad.

Slut

Bilagor

1. Provtagningsresultat sommaren 2019
2. Frågeformulär och svaren från stadsdelsförvaltningarna